

Wel doen, niet

zeggen

In het uitgaansleven is te zien hoe snel de homowereld 'verkleurt'. Surinaamse, Antilliaanse en Marokkaanse jongeren treffen elkaar daar. Maar thuis vertellen dat je homo bent, dat is wat anders. Allochtonen komen liever stilletjes uit de kast.

ALLOCHTONE HOMO'S

Kustaw Bessems

Sam de barman heeft het zien gebeuren. De Hindoestaan staat tien jaar achter de tap van de April, een kroeg in de Amsterdamse Reguliersdwarstraat, hart van het homo-uitgaansleven. Goed, op de leerfeesten waar hij zelf graag verschijnt, is het nog een witte boel. Maar in de April hebben verschillende etniciteiten al hun eigen hoekje. Naast de kleine dansvloer is bijvoorbeeld de Asia Corner. Schuin daar tegenover verzamelen op zaterdagavond de Marokkanen zich. Surinamers en Antilliaanen komen hier al langer. Alleen Turken lopen er weinig rond.

„Tot twee, drie jaar geleden voelde ik me hier een soort kermisattractie”, zegt de 20-jarige Youssef Boussaid, die al sinds zijn vijftiende in de straat komt. „Als je vroeger Marokkanen zag, waren het meestal hoerjongens. Nu komen er Marokkaanse studenten, zoals ik. De meesten hebben hun coming-out nog niet gehad. Sommigen claimen dat zij bi zijn en later zullen trouwen. Er lopen ook getrouwde mannen rond. Maar het zijn volgens mij gewoon allemaal homo's.”

De afkomst is een heel nieuwe spanningsfactor bij de partnerkeuze, legt Youssef uit. „Je moet het zo zien, de homowereld is één grote vleesmarkt. Het Marokkaanse vlees is nu erg in onder Nederlanders. Maar Marokkanen vallen niet op Nederlanders, die willen Latino's. En Latino's en Aziaten willen weer vaak een Nederlander.” Zo gaat het verder.

Youssef studeert Arabisch en wil diplomaat worden. Een 'clichéhomo', noemt hij zichzelf spottend, die altijd al liever met Barbies speelde dan met auto's. „Ik zei eens tegen mijn moeder dat ik met Tom Cruise wilde trouwen. Ze zei alleen maar: dan moet je wel helemaal naar Hollywood.”

De Reguliersdwarstraat had hij, als scholier, opgezocht in de Roze Gids, in een openbare bibliotheek. „Ik liep eindeloos door de stad tot ik hem had gevonden.” Het was midden op de dag toen hij de April voor het eerst binnenstapte. „Ik vond het heel eng. Eerst lukte het niet om de aandacht van de barman te vangen. Ik was nog nooit in een café geweest, laat staan een homobar.” Hij bestelde een cola. Zodra de andere gasten hem in de gaten hadden, zwermden ze om hem heen. „Zit je op de mavo?”, vroegen ze aan de vwo-leerling. „Waar ben je geboren?” En al vrij snel: „Ga je met me mee naar huis?”. Youssef: „Ik zei: 'Nee, ik moet van mijn moeder om zes uur thuis zijn.'”

Een twintiger ontfermde zich over hem. Die werd een goede vriend en leidde hem de weken erna rond door alle bars.

Rond dezelfde tijd vertelde Youssef zijn ouders dat hij homo is. Ze zaten aan het avondeten. „Er was bij ons thuis nooit over homoseksualiteit gesproken, dus ik was me er ook niet van bewust hoe streng verboden dat was. Ik zei het uit naïviteit. Mijn moeder vroeg: 'Hoe kan dat, je bent de oudste zoon. En wie zijn er nog meer zo?' Ze kende alleen Carlo Boszhard en Gordon en vond hen maar rare mensen.”

Zijn vader gaf hem een klap en liep weg. „Hij sloeg me vaak.” Zijn zus wilde de imam erbij halen om hem te genezen. „Ik zei tegen haar: 'Ik had meer van je verwacht, je hebt nog wel gestudeerd.'”

„Mijn vader was de typische onopgeleide gastarbeider uit het Rifgebied. Ik heb hem in de drie jaar dat ik nog thuis woonde nooit meer gesproken. „Ik zei tegen haar: 'Ik had meer van je verwacht, je hebt nog wel gestudeerd.'”

Youssef (20) in de Reguliersdwarstraat, hart van het homo-uitgaansleven.

FOTO JOËL VAN HOUDT

en werd betrapt. „De volgende ochtend kreeg ik via mijn zus te horen dat ik van mijn ouders mijn koffers moest pakken.”

Hij heeft geen contact meer met welk familielid dan ook. Youssef woont nu in een schitterend appartement van een vriend uit de Reguliers die een jaar in het buitenland zit. Zijn ex-vriend, een politieagent, helpt hem wat met de boodschappen. „Je familie is je basis en die ben ik kwijt.

„Liever een allochtone vriend, Nederlandse homo's zijn te nichterig”

Daar ben ik heel depressief over geweest. Maar ik probeer een nieuwe, eigen basis te creëren.” Het brengt risico's met zich mee, zo'n radicale breuk met de familie. Youssef is slim en wantrouwend. Maar hij ziet sommige jongens verzuipen in de seks, drank en drugs.

De overwegend witte homowereld verkleurt. Onmiskenbaar. Maar niet alle allochtone jongeren voelen zich er thuis. Er ontstaat ook een los, allochtone homocircuit. „Nederlanders zijn te veel op seks gericht”, zegt bijvoorbeeld de 27-jarige Turk Fatih. Hij bezoekt de maandelijkse Turkse

avond van het Amsterdamse COC. „Ik ben teleurgesteld. Ik had twee jaar een Nederlandse vriend, maar die wilde het ook met anderen doen en dat ik het met anderen deed enzo. Ik ben wel homo, maar ik ben toch Turks, traditioneel. Ik wil graag een serieuze relatie.”

Hij is net als de meeste andere bezoekers van 'Anatolia Disco' op latere leeftijd naar Nederland gekomen. Ook hier zijn nauwelijks Turken die

komt uit Rotterdam. Hij is er hoofd personeel en organisatie bij een bedrijf. Heel wat allochtone jongens doen het voor geld, zegt hij, ook sommige vrienden van hem. Hij krijgt zelf ook vaak een bod. Ooit wilde een toerist in de Amsterdamse discotheek It 2500 dollar betalen voor een nacht met hem, zegt hij. „Maar ik doe dat nooit.”

Homoseksualiteit is een groot taboe onder Hindoestanen, zegt Ricardo. „Maar de nieuwe generatie is vesterd. Sinds twee jaar zie ik openlijke homo's lopen op Hindoestaanse feesten, dat was voorheen ondenkbaar.” Niet iedereen weet het van hem.

De Antilliaan Sontje en zijn vrienden chatten achter twee internetcomputers met andere donkere jongens. Onbewogen bekijken ze schermvullende foto's van zwarte penissen in erectie, de visitekaartjes van hun medechatters. „De meeste homo's komen van de Antillen naar Nederland”, zegt Sontje (25), die in Rotterdam woont. „Het is op de Antillen moeilijker door het machismo daar. Ze denken dat een homo een soort vrouw is. Kijk naar mij, ik ben geen vrouw.” Hij wijst op zijn wat logge lijf. Hij is in een wijde spijkerbroek en T-shirt. Sontje komt in de Melting Pot om andere allochtone homo's te ontmoeten. „Veel Nederlandse homo's zijn zo nichterig. Ik vind dat een beetje vies.”

Marokkanen vind je meer op zaterdagavond in de Habibi Ana, een Ara-

bisch homocafé in de buurt van het Amsterdamse Leidseplein. Ook daar valt een grotere toestroom op. „Toen ik drie jaar geleden begon, durfde bijna niemand hier naar binnen, nu gaat dat makkelijker”, zegt eigenaar Atef Salib, Egyptenaar van geboorte. De meest gehoorde zin als hier een Arabische jongen binnenstapt? „Ik ben geen homo, ik kom voor de muziek.”

Aziz en Mounir, begin dertig, leunen bij Habibi Ana tegen de muur. Mounir kijkt loom uit zijn opgemaakte ogen. Ze zijn allebei mooi aangekleed. De twee vrienden ('we neuken niet, hoor') gaan straks naar discotheek Exit, maar beginnen de zaterdagavond meestal hier, om de Arabische sfeer te proeven. Mounir gaat liever niet met blanken. „Een Marokkaan snapt tenminste dat hij niet in het openbaar verwijfd met je kan doen, laat staan bij je ouders. Die blanken doen zo vaak van wietleie.”

In het Zeeuwse dorp waar Aziz en Mounir wonen, aan de grens met België, weten de mensen het heus van ze, maar ze lopen nergens mee te koop. Zeker Aziz niet. Die werd op zijn vijftiendagste gedwongen te trouwen, net toen hij met jongens begon. Hij is inmiddels gescheiden. Een drama, maar gelukkig ziet hij zijn kind nog.

Het is ook hoogleraar sociologie Rob Tielman opvallend dat na Surinamers en Antilliaanen nu ook islamitische jongeren zich als homo ontplooiën. „Het grootste probleem ze

je bij de jongeren met een islamitische achtergrond”, zegt de Utrechtse onderwijskundige. „Maar met name de Marokkaanse homo's worden zichtbaarder. De sociale controle is bij hen minder sterk dan onder Turken.”

Hoe de verschuiving onder moslims is te verklaren? Of je dat nu vraagt aan Tielman, aan Fatima Faïd – zij runt in Den Haag de hulplijn 'Triangel' voor allochtone homo's – of aan Henk van Pelt van het COC in Amsterdam: allemaal wijzen ze naar de Rotterdamse imam Khalid el-Moumni, die opschudding veroorzaakte door bijna drie jaar geleden op tv homoseksualiteit een besmettelijke ziekte te noemen. Faïd: „Tegen zijn zin in, heeft El-Moumni homoseksualiteit bespreekbaar gemaakt. Anderen distantiëerden zich van hem en daardoor ontstond voor het eerst een openlijke discussie in eigen kring.”

Oud-scheidsrechter John Blankenstein, sinds kort voorzitter van het COC in Den Haag, verloor met anderen een rechtszaak tegen El-Moumni. Maar hoe kwaad hij zich nog over de imam kan maken, ook hij moet toegeven dat de acceptatie van homoseksualiteit door El-Moumni 'hoog op de agenda is komen te staan’.

Alle kenners waarschuwen echter ook voor euforie. Nog lang niet iedereen durft eropuit. Ideale verzamelpaats voor allochtone homo's die erg bang zijn is internet. Ook voor Kemal. Uren brengt de Turkse Kemal achter zijn computer door om te chatten en te mailen. Hij durft met niemand af te spreken of zelfs maar te bellen. „Ik schaam me als ik praat over mijn gevoelens, maar als iemand mij niet ziet, durf ik wel openhartig te zijn.” 25 is hij, maar eigen zeggen.

„Ze beweren dat het een keuze is om homo te zijn of een ziekte”, schrijft Kemal aan *Trouw*, maar God heeft mij zo geschapen.” Toch kan hij niet leven zoals hij wil. „Ik vind de eer van mijn familie belangrijker dan mijn eigen leven. Het heeft geen zin om zo door te leven. Al die leugens dat ik op de ware zit te wachten.”

Na zijn mavo en een mbo-opleiding wilde Kemal eigenlijk al aan het werk. „Maar in de Turkse cultuur moet je, als je gaat werken, ook trouwen. Dus studeer ik maar verder. Hbo dit keer. Alleen, volgend jaar studeer ik af. Dan moet ik alsnog trouwen. Die zware druk beheerst mijn leven.”

Internet is ook belangrijk voor de 24-jarige Antilliaan Lionel. Hij durft niet uit te gaan. Hij chat onder anderen met oud-klasgenoten van de Its op Curaçao, die, eenmaal in Nederland, opeens ook homo bleken. Anders dan Kemal heeft hij wel eens afgesproken via internet. Dat is een keer heel slecht afgelopen. Hij wil niet vertellen wat er precies is gebeurd. „Maar mijn vertrouwen is misbruikt”, zegt hij in een lunchroom in de kleine plaats waar hij woont.

Hij heeft zijn moeder gezegd dat hij homo is, maar heeft het er nooit meer over met haar. Zijn vrees voor openbaarheid brengt hem in hachelijke omstandigheden. Hij heeft nu iets met een Marokkaanse jongen van 18 die net als hij een bijbaantje had in de supermarkt. „Hij weet waar ik woon en gooit soms een steentje tegen mijn raam. Dan ga ik naar buiten en hebben we seks in een steegje. Die momenten vind ik hemels. Hij heeft mij verkering gevraagd en ik heb 'ja' gezegd. Maar als hij mij op straat tegenkomt met zijn vrienden, doet hij of hij mij niet kent. Ik zeg tegen hem dat ik bang ben dat het zo blijft, omdat het niet kan in zijn cultuur. Maar hij zegt dat hij anders is en van mij houdt. Toch denk ik dat het hem vooral om de seks gaat.”

„Voor het homoleven moet je hard zijn”, denkt Lionel. „Maar ik ben juist zacht en gevoelig. Mijn grootste droom is trouwen. En een kind adopteren.” Hij kijkt droemerig.

„Het grootste probleem ze

Ephimenco

Shouf Shouf Habibi!

Kaar eigenlijk, dat je ze nog niet hebt gehoord, de beroepswaueelaars van de anti-stigmatiseringsindustrie. Zo is er nog steeds geen enkele protestdemonstratie op de Dam in zicht, met in de voorste linies de hoofddoekbrigade van de AEL. Ook geen nieuwe petitie gesignaleerd op de doodgebloede site van de jongens en meisjes van Koerswijziging, om tegen dit nieuwe staaltje van negatieve beeldvorming over Marokkaanse Nederlanders te fulmineren. Het lijkt er zelfs op dat hysterica Samira Abbas haar luidruchtige tongetje heeft ingeslikt en dat paranoïde broeder Benzakour ergens in de Zwijndrechtse Turkstraat is ondergedoken. Jammer is het wel, want de deze week uitgebrachte Nederlandse Marokkaanse film 'Shouf Shouf Habibi!' is ongeveer het ergste dat tot nu in Nederland is gemaakt op het gebied van wilde stigmatisering en bevestiging van vooroordelen jegens Marokkanen. Op sommige internetsites als Marokko.nl wordt nu al tandenknaarsend gediscussieerd over de negatieve impact van 'Shouf Shouf' op al die vooringenomen kaaskoppen. In de film worden op komische wijze Nederlandse Marokkanen als crimineel, leugenaar en dombo neergezet. Meisjes die stiekem hun hoofddoekjes afdoen worden gechanteed en de jonge vrouw die op een kaaskop valt wordt door haar broer in elkaar geslagen. Dat nog niemand bij het Meldpunt Discriminatie heeft aangeklopt, komt door het feit dat 'Shouf Shouf' grotendeels een Marokkaans initiatief is. Hoofdrolspeler en mede-scenarioschrijver Mimoun Oaïssa laat er in *Nieuwe Revu* geen twijfel over bestaan: 'Je kunt vooroordelen ontkennen, bevestigen of ermee spelen. Wij doen dat laatste.' Ja, dat krijg je met speelse nestbevestigingen die zeggen dat ze bij het horen van de woorden 'multiculturele samenleving' meteen 'beginnen te gapen'. Ach, die vooroordelen moet je in een film ook nooit bevestigen, daar heb je het publiek voor. Volgens het *Algemeen Dagblad* dat in een Haagse zaal vol Marokkaanse jongeren naar 'Shouf Shouf' ging kijken was het nogal luidruchtig tijdens de voorstelling. Vooral toen de Marokkaanse jonge vrouw door haar broer in elkaar werd getrimd, ging het publiek instemmend en joelend uit zijn dak. 'Ze had het verdiend, ze vroeg erom', zei een toeschouwer tegen het AD. Enfin, zo letterlijk hoeft je het ook niet te nemen. Het feit dat Marokkanen kritisch of spottend in een eigen film naar zichzelf gaan kijken, is een hoopvol teken van geslaagde integratie. Daar moeten de zure dadels van de stigma-industrie het voorlopig mee doen.

Sylvain Ephimenco

de Verdieping

Religie & Filosofie 14

Ook de protestantse kerken mengen zich in het debat over de befaamde tweeling normen en waarden.

Zelfportret Europa 15

De Deense schrijver Ebbe Kløvedal Reich over de vrijzinnigheid en ongedwongen gezelligheid in zijn land.

Armoede 17

In de dorpen en steden van Israël wordt armoede geleden. „Kinderen gaan zonder eten naar school.”

Podium 23

Aan het woord 'schrijnend' is een nieuwe dimensie toegevoegd, concludeert Jan Pronk.

Vervolg op pagina 17